

GOEED VERKEERD

Een geschiedenis
van homoseksuele mannen
en lesbische vrouwen
in Nederland

Onder redactie van Gert Hekma, Dorelies Kraakman,
Maurice van Lieshout en Jo Radersma

Met een voorwoord van Johan Polak

Meulenhoff Amsterdam

Inleiding

Woorden die wij tegenwoordig gebruiken, waren vroeger onbekend, zoals ook moderne sociale gewoontes andere zijn dan die van eeuwen her. Het woord homoseksualiteit werd waarschijnlijk voor het eerst in 1892 in het Nederlands gebruikt, daarvoor kende men termen als sodomie, pederastie, verkeerde liefhebbertij, socratische liefde, tegen-natuurlijke ontucht, of persoonsaanduidingen als ganymedes, salamander, terwijl met lollepokterij, tribadie en sapphisch vermaak vordermen van vrouwelijke homoseksualiteit werden bedoeld. De andere termen stonden tegelijk voor een andere geleefde werkelijkheid: in vele opzichten lijkt de moderne homoseksuele man of lesbische vrouw allerminst op de sodomiet of tribade van vroeger tijden. Over de veranderingen in houdingen, termen en gebruiken met betrekking tot gelijkgeslachtelijke liefdes, passies en praktijken zal het in deze inleiding gaan.

Bij een geschiedenis van homoseksualiteit is er alle reden om te letten op het verschil tussen mannen en vrouwen: deze geschiedenis is immers nauw verweven met de geschiedenis van het geslachtsverschil. Een voorbeeld kan dit duidelijk maken. Door historisch onderzoek van de Europese samenleving is veel meer bekend over mannelijke homoseksualiteit dan over vrouwelijke. Dat verschil komt overeen met de algemene geschiedschrijving, ook daarin komen veel meer mannen dan vrouwen voor. In zoverre wijkt de geschiedenis van homoseksualiteit niet af van een algemene tendens. Een bijzondere reden voor de grotere bekendheid met mannelijke homoseksualiteit is het verschil tussen visies op mannelijke en vrouwelijke seksualiteit. De mannen die de geschiedenis hebben gemaakt, hebben zich altijd een betere voorstelling kunnen maken van de seksualiteit tussen twee mannen dan van die tussen twee vrouwen. Voor de sex was een of andere vorm van penetratie vereist en daarmee de aanwezigheid van tenminste een-

